

Sprawozdanie z Międzynarodowej Interdyscyplinarnej Konferencji Naukowej „Marriage and Family in Different Cultures and Religions”, Sankt Augustin, Niemcy, 20–21 maja 2019 roku.

W dniach 20–21 maja 2019 roku w Philosophisch-Theologische Hochschule SVD w Sankt Augustin koło Bonn odbyła się międzynarodowa konferencja naukowa dedykowana problemom małżeństwa w różnych kulturach i religiach. Konferencja była współorganizowana przez Wydział Teologii UWM w Olsztynie jako kolejna z firmowanej przez to środowisko naukowe konferencji z serii *Colloquia Familiaria*. Pierwsza konferencja odbyła się w roku 2018 w Rzymie. Miejsce konferencji zostało wybrane nieprzypadkowo. Wyższa Szkoła Filozoficzno-Teologiczna Zgromadzenia Misyjnego Księży Werbistów w Sankt Augustin w Niemczech jest ważnym ośrodkiem badań z zakresu antropologii kulturowej, etnologii, religiologii i misjologii. W ramach działalności uczelni prowadzone są unikalne badania terenowe w różnych punktach świata. Ośrodek jest znany także jako centrum badań sinologicznych i dysponuje unikatowymi zbiorami bibliotecznymi.

Funkcję gospodarza konferencji pełnił Jerzy Skrabania SVD z Philosophisch-Theologische Hochschule SVD w St. Augustin. Konferencję otworzył Peter Ramers SVD rektor uczelni. Konferencję podzielono na sześć sesji, po których przewidziano czas na dyskusję oraz przerwy na kawę.

W pierwszej sesji swoje referaty zaprezentowali: Jarosław Merecki z Papieskiego Teologicznego Instytutu Małżeństwa i Rodziny Jana Pawła II w Rzymie – wystąpienie pt. *Modern Vision of Man and Family*; Mirosław Pawliszyn, z WT UWM w Olsztynie – referat nt. *In an Excellent Marriage Possible? Question about the essence of love*; Karol Jasiński z WT UWM w Olsztynie przedstawił kwestię *Understanding of Marriage and the Concept of Natural Law* oraz Cletus Colaço SVD z Philosophisch-Theologische Hochschule omówił temat *Distorted Images in Post-modern Society Leading to Breakdown of the Institution of Marriage and Family – a Perspective*. W sesji tej poruszono zatem przede wszystkim kwestie zmian kulturowych i obyczajowych dotyczących nowoczesnego postrzegania instytucji małżeństwa i rodziny.

W sesji drugiej wygłoszono cztery referaty. Roman Szewczyk z WT UWM w Olsztynie, zaprezentował temat *The Evolution of Marriage Concept in European Law*. Referat dotyczący kwestii różnic między prawną koncepcją małżeństwa w Niemczech a prawem kanonicznym pt. *Marriage for All – the new Gap between German State Legislation and the Catholic Understanding of Marriage in the Code of Canon Law* wygłosił Matthias Pulte z Philosophisch-Theologische Hochschule w St. Augustin. Piotr Kroczek z Papieskiego Uniwersytetu Jana Pawła II w Krakowie poruszył temat *The Right to Personal Data Protection and Family Life* natomiast Paweł Rabczyński z WT UWM w Olsztynie omówił kwestię związku rodziny

i powołań kapłaństwa przedstawiając temat *The Christian Family as the Founder and Creator of the Vocational Culture*. Najwięcej emocji wzbudziła dyskusja po referacie prof. Plute, który wykazał, że istnieje luka prawna między cywilną koncepcją małżeństwa w Niemczech oraz prawem wewnętrznym Kościoła katolickiego.

Trzecia sesja konferencji dedykowana była omówieniu kwestii etnologicznych i kulturowych dotyczących krajów afrykańskich dotyczących różnych modeli rodziny. Jerzy Skrabania SVD z Philosophisch-Theologische Hochschule w referacie pt. *Family Model According to the Ethnological Artefacts of the Yaruba in HKV-Museum, St. Augustin* przedstawił różne modele rodziny w oparciu o artefakty zebrane w HKV-Museum. Przedstawiciel tej samej uczelni Dariusz Piwowarczyk SVD zreferował proces transformacji rodziny afrykańskiej w Togo w wystąpieniu pt. *Transformation of the African Family in the Colonial Context of German Togo*. Jacek Pawlik SVD z WT UWM przedstawił problematykę aktualnych przemian rodziny w Afryce Subsaharyjskiej w referacie pt. *Structural Changes of the Family in sub-Saharan Africa in the Era of Modernity*. Wystąpienia na temat sytuacji rodziny w Afryce stanowiły pierwszy krok w kierunku prezentacji zróżnicowanego obrazu kulturowego życia rodzinnego w innych miejscach globu, w innych religiach i wyznaniach chrześcijańskich.

W drugim dniu konferencji odbyły się cztery sesje. W sesji pierwszej zaprezentowano cztery referaty. Vinsensus Adi Guanawan SVD z Philosophisch-Theologische Hochschule omówił temat *Marriage in Contemporary Manggarian Culture (Flores, Indonesia). A Path through the Traditional Adat Law, Catholic Religious Rules and National Civil Law*, natomiast Zbigniew Wesołowski SVD z Institut Monumenta Serica, St. Augustin zreferował słabe i mocne strony konfucjańskiej koncepcji rodziny w Chinach w wystąpieniu pt. *Family in Chinese Culture. Weak and Strong Points of Confucian Familism*. Referat zatytułowany *Some Challenges for mix Marriages in the Hindu Context* wygłosił Stanisław Grodź SVD z Anthropos Institut, St. Augustin. Sesję zamknęło wystąpienie Marka Karczewskiego z WT UWM *Marriage and Family in the Jewish Tradition*.

W kolejnej sesji wygłoszono kolejne cztery referaty. Przedstawiciel Kościoła Prawosławnego Volodymyr Vakin z Volyn Orthodox Theological Academy w Łucku na Ukrainie przedstawił temat dotyczący małżeństwa prawosławnego *Spiritual Unity of Spouses in Marriages According to the Canon Law of the Orthodox Church and Cases of its Violation*. Przedstawiciel Kościoła Mariawitów, Tomasz Mames, reprezentujący Uniwersytet Katolicki w Paryżu wygłosił referat pt. *The Canonical, Legal and Liturgical Consequences of the Redefinition of the Sacrament of Marriage in the Old Catholic Churches* natomiast Adam Kiełtyk z Wyższego Instytutu Nauk Religijnych w Mediolanie poruszył kwestię odpowiedzialności rodziny za prokreację i wychowanie religijne w wystąpieniu pt. *Family Like a Place of Growing up Towards the Truth and the Freedom. Religious Dimension of Procreation and Education*. Sesję zamknęło wystąpienie Elżbiety Szczot z Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II w Lublinie dotyczące skuteczności instytucji separacji małżeńskiej pt. *Marital Separation – Fiction of Indissolubility or Chance of Permanence of a Relationship?*.

Ostatnie dwie sesje konferencji odbywały się równolegle. W sesji odbywającej się w pomieszczeniach uczelni zaprezentowano trzy referaty. Andrzej Pastwa z Uni-

wersytetu Śląskiego w Katowicach w wystąpieniu pt. *The Canonical Paradigm of Indissolubility. On the Relationship of Nature and Culture in the Catholic Recognition of Marriage* poruszył temat natury katolickiej koncepcji nierozzerwalności małżeństwa. Adam Bielinowicz z WT UWM w Olsztynie zaprezentował temat *An Image of Marriage and Family in Polish Social Media*. Do kontekstu medialnych przedstawień małżeństwa i rodziny nawiązali także Anna Zellma i Wojsław Czuryński z WT UWM z Olsztynie przedstawiając temat pt. *Cultural Pattern of Marriage and Family on the Example of Selected TV Movies, as a Pastoral Challenge*. W sesji równoległej dominowały tematy filozoficzne i prawne. Związany z tą samą uczelnią Zdzisław Kieliszek odniósł się do poglądów Immanuela Kanta w referacie *Rules od Family Life According to Immanuel Kant*. Kinga Karsten z Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach przedstawiła efekty studiów wpływu zjawiska migracji na trwałość małżeństw w Polsce prezentując temat *Breakup of Marriages in Poland in the Context of Modern Migration – a Case Study*. Kwestie prawne analizowali także przedstawiciele WT UWM Małgorzata Tomkiewicz w referacie *Marriage between Absentees in Polish Legislation* i Lucjan Świto podejmując temat zawarcia małżeństwa za pośrednictwem mediów elektronicznych *Marriage by Skype? Legal Aspects of Entering into a Marriage in Distance in the Catholic Church*.

Konferencję zamknął Jerzy Skrabania prezentując bogate zbiory artefaktów z muzeum etnograficznego w St. Augustin.

Spotkanie naukowe w St. Augustin w Niemczech 20–21 maja br. stanowiło doskonałą okazję do wymiany poglądów i zapoznania się z problematyką małżeństwa i rodziny widzianą z różnych perspektyw. Interdyscyplinarny i międzynarodowy charakter konferencji stanowił jej niewątpliwy walor. Aktualność wielu podejmowanych zagadnień w dobie współczesnych przemian kulturowych i prawnych była nie tylko oczywista, ale skłaniała obecnych do pojmowania wielu dyskusji i odpowiedzi. Większość referatów ukaże się niebawem w tomie materiałów pokonferencyjnych, które zostaną wydane w języku angielskim przez Philosophisch-Theologische Hochschule SVD w St. Augustin.

*Ks. dr hab. Marek Karczewski prof. UWM
Uniwrsytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie*

